

telse af Grundlovens § 22 agter Venstre ikke at yde sin Medvirkning til at forandre. Det finder man ikke Spor af Anledning til. I det hele taget forekommer det mig, at de Bestemmelser, hvorom der blev Enighed mellem de tre saakaldte Grundlovsparter, er der ikke nogen Anledning til at røre ved.

Under Punkt 3 foreslaas det at ændre Grundlovens §§ 30 og 34 derhen, at Valgretsaldere til Folketinget skal begynde med det 21de Aar og til Landstinget med det 25de Aar. De vedkommende Grundlovsparagraffer lyder nu paa henholdsvis 25 og 35 Aar. Straks efter at Grundloven af 5. Juni 1915 var vedtaget, var der almindelig Glæde over dens Vedtagelse og dens Bestemmelser hos de Partier, der fra første Færd havde været med til at faa denne Grundlov gennemført; men i de senere Aar, og navnlig det sidste Aar, lyder der ofte fra Regeringspartiernes Side Røster om, at der er Pletter paa Grundloven, og man henviser da blandt andet til dens anden midlertidige Bestemmelse, der lyder saaledes: „Paa Folketingsvalglisten for det første Valg, der foretages efter nærværende Grundlovs Regler, og de følgende tre Aars Valgliste optages, uanset Bestemmelserne i § 30, kun de Mænd og Kvinder, der har fyldt deres 29de Aar, paa Valglisten for det femte og de derefter følgende tre Aar optages de Mænd og Kvinder, der har fyldt deres 29de Aar, og saaledes fremdeles hvert fjerde Aar en ny Aargang indtil den i § 30 fastsatte Valgretsaldere.“ Denne Bestemmelse fandtes som bekendt ikke i det Grundlovsforslag, som Venstre forelagde for Rigsdagen. Den er en Frugt af de Underhandlinger, som fandt Sted i sidste Øjeblik mellem tre Medlemmer af det nuværende Ministerium og tre Medlemmer af det daværende Højre. Man mente fra det daværende Højres Side, at det var en konservativ Bestemmelse, at Valgretsaldere vel maatte gaa ned til det 25de Aar, men der skulde hengaa 16 Aar, inden man naaede dertil, saaledes at der hvert fjerde Aar foretoges en gradvis Nedsættelse fra de 30 Aar ned til de 25 Aar. Det har imidlertid vist sig — og jeg antager, at alle Partier kan være enige derom —, at denne Bestemmelse saa langt fra at være konservativ snarere virker og har virket i modsat Retning. Jeg mener derfor, at det vil være ønskeligt og heldigt, at man nu gør Skridtet fuldt ud efter Bestemmelsen og nedsætter Valgretsaldere til 25 Aar. Men det højtærede Ministe-

rium gaar videre og foreslaar, at man nu for Folketingets Vedkommende skal gaa ned til en Valgretsaldere af 21 Aar, og at Valgretsaldere for Landstingets Vedkommende skal nedsættes til 25 Aar. Hertil kan Venstre ikke yde sin Medvirkning. Der er ikke nogen som helst Anledning for os til nu at sætte Valgretsaldere saa langt ned som til 21 Aar. At man nu kan gaa fra den bestaaende Tilstand, fra 30 Aar, til 25 Aar, forekommer os at være forsvarligt; men vi kan ikke gaa derudover. Det forekommer mig naturligt, at man lader Ungdommen indtil 25 Aars Alderen have Ro til at udvikle sig, til at samle Oplysning, samle Kundskaber, til at dygtiggøre sig til den Stilling, de unge senere skal indtage i Samfundet, og det forekommer mig ogsaa, at der er nogen Grund til at mene, at der dog skal en vis Modenhed til for at tage Del i et Arbejde, der har til Hensigt at faa Indflydelse paa Landets Styrelse og paa Samfundets Ordning. Derfor mener vi fra vor Side, at Valgretsaldere Nedsættelse til 25 Aar vil være det rette, det er vort gamle Program, det holder vi paa, og det vil vi medvirke til at faa gennemført; men derudover kan vi ikke gaa.

Det var nemlig det forrige Ministeriums Ønske at bevare Tokammerssystemet, men at indføre lige og almindelig Valgret til begge Ting uden dog at gøre Landstinget til et Ekko af Folketinget. Derfor foreslog vi i sin Tid at lade Landstinget fremgaa ved Valg af de kommunale Raad. Men da det ikke kunde gennemføres, gik vi med til at markere Forskellen mellem de to Ting saaledes, at Folketinget vælges ved direkte Valg i Enmandskredse, Landstinget ved indirekte Valg igennem Forholdstalsvalg; Valgretten til Folketinget begynder ved 25 Aars Alderen, og Valgretsaldere til Landstinget er 35 Aar; Folketingets Valgperiode er 4 Aar, Landstingets Valgperiode er 8 Aar; Folketinget kan opløses, Landstinget kun under særlige Forhold. Denne Forskel paa de to Ting finder vi fra vor Side Anledning til at fastholde. Skal man have et Tokammerssystem, skal selvfølgelig de to Ting være forskellige. De har samme Oprindelse, de vælges begge ved almindelig Valgret, men, som jeg her har anført, bestemmer Grundloven den Forskel, der skal være paa de to Ting, og vi finder, det er naturligt — hvis man ikke skal gaa over til Etkammerssystemet, hvad der fra vor Side ikke er noget Ønske om — at fastholde